C187 – LEE28

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

22 april 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over grensoverschrijdend overleg inzake ruimtelijke ordening

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, en tot de heer Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de toepassing van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen en meer specifiek de toepassing van deze wet in de zaak van de gevraagde verplaatsing van buurtweg nr. 14 te Waasmunster

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 22 april 2004

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.18 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over grensoverschrijdend overleg inzake ruimtelijke ordening

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over grensoverschrijdend overleg inzake ruimtelijke ordening.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is niet de eerste keer dat ik een vraag stel of een interpellatie houd over de grensoverschrijdende problematiek inzake milieu en ruimtelijke ordening. Het gaat dan vooral over de regio's Zuid-West-Vlaanderen en Nord-Pas de Calais.

Ik heb in het verleden al verscheidene vragen gesteld aan de ministers Dua en Sannen over het afvalverwerkingsbedrijf Meprec. Verder is er ook de grensoverschrijdende milieuvervuiling van de Leie en de Schelde, en de nog steeds vervuilde Zwarte Spierbeek die slecht gezuiverd water ontvangt vanuit Roubaix. Verder verwijs ik ook naar het geplande slakkenverwerkende bedrijf net over de grens te Halluin. Tot slot is er ook het dossier over de inplanting van een grootschalig winkelcomplex in Moeskroen. Uit al deze dossiers blijkt dat de samenwerking tussen het Vlaams Gewest enerzijds en Frankrijk anderzijds zeer stroef verloopt. Daarom heb ik al meermaals gepleit voor een concreet vastgelegd structureel overleg waarbij alle belanghebbende partijen worden betrokken.

Mijnheer de minister, nu blijkt dat de Fransen plannen hebben om de industriezone La Rouge Porte uit te breiden. Die industriezone ligt in de gemeente Halluin op Frans grondgebied maar de geplande uitbreiding loopt tot pal op de Frans-Vlaamse grens in Menen en loopt zo verder naar Rekkem.

De plannen voorzien in een verbindingsweg tussen de industriezone La Rouge Porte en de grenspost E17 aan de grens Rekkem-Frankrijk. Deze plannen hypothekeren het zeer waardevolle landschap langs beide landsgrenzen en het oude plan om op deze site een landschappelijk park aan te leggen. Een landschap houdt niet op aan de grens, net zo min als lucht of water.

Door deze toestand krijgen we de indruk dat de Fransen hun eigen mensen willen beschermen. Ze willen zo ver mogelijk van de woonkernen van Halluin bouwen en zo dicht mogelijk bij Rekkem.

Het is eigenaardig dat de grensgemeenten en ook de intercommunale Leiedal inzage hebben gekregen in deze plannen terwijl de stad Menen hiervan niet van op de hoogte werd gebracht. Ze is deze plannen toevallig aan de weet gekomen.

Mijnheer de minister, welke stappen van grensoverschrijdend overleg inzake ruimtelijke ordening werden in dit dossier gezet ? Bestaan er afspraken tussen alle betrokken partijen – gemeente, provincie, Vlaams Gewest en Frankrijk – over grensoverschrijdend overleg inzake ruimtelijke ordening ? Zo ja, welke ? Zo niet, acht u het niet dringend noodzakelijk om duidelijk afgelijnde afspraken te maken over het grensoverschrijdend overleg ? Welke stappen zult of wilt u ondermenen om te komen tot een concreet grensoverschrijdend over-

Decaluwe

leg ? Hoe komt het dat Menen niet werd ingelicht over deze plannen ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Het is inderdaad niet de eerste keer dat we het hebben over de problematiek van het grensoverschrijdend overleg. Dit overleg kent nogal wat structurele gebreken.

De samenwerking tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk gebeurt meestal via ad-hocinitiatieven. In het verleden zijn reeds een aantal projecten op gang getrokken vanuit de Interreg-programma's. Ook in Limburg en in de Kempen zijn dergelijke overlegstructuren aanwezig, in dat geval gaat het dan om een samenwerking met Nederland.

De ervaring leert dat de verschillende initiatieven nauwelijks worden gecoördineerd en dat er vanuit Franse zijde enkel initiatief wordt genomen om in zeer algemene – zeg maar vage – termen de grensoverschrijdende samenwerking te bespreken. Het spreekt voor zich dat in die optiek bezwaarlijk van enige vorm van structureel overleg tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk kan worden gesproken. We hebben nood aan een specifieke structuur om de planconsultatie voor ruimtelijke plannen met Noord-Frankrijk te regelen. We moeten afstappen van de weinig transparante structuren zoals Interreg.

Tijdens het verkennend gesprek van toenmalig minister-president Dewael van juni 2002, inzake de grensoverschrijdende samenwerking met Nord-Pas-de-Calais, werd op mijn vraag reeds expliciet verwezen naar dit structureel probleem. Er is een aanzet gegeven om te komen tot meer gestructureerde vormen van overleg.

Teneinde eens en voor altijd duidelijkheid te scheppen over het overleg tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk, wordt het contact met Noord-Frankrijk momenteel gecoördineerd door de administratie Buitenlands Beleid, die in samenwerking met de Fransen een structureel overleg tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk voorbereidt.

Gelet op de vele prioriteiten op het vlak van ruimtelijke ordening in Vlaanderen, en het exponentieel groeiende aantal initiatieven aangaande internationale ruimtelijke planning, streef ik er, in samenspraak met mijn administratie, uitdrukkelijk naar om de samenwerking met Noord-Frankrijk op het vlak van ruimtelijke ordening te integreren in het gewestoverstijgend overleg. Het is weinig zinvol om alleen voor ruimtelijke ordening een dergelijke structuur op te zetten.

Na overleg tussen de administratie Arohm en de administratie Buitenlands Beleid is afgesproken om het overleg inzake ruimtelijke ordening in te bedden in een globaal structureel overleg tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk, om de projectstructuren te overstijgen en een betere afweging te maken van lasten en lusten. Het is bijvoorbeeld niet toevallig dat alle kerncentrales langs de grens staan. Er bestaat altijd de neiging om de last zo veel mogelijk te verschuiven naar een aangrenzend land. Dit gebeurt ook in dit dossier.

Het dossier over de Franse plannen tot uitbreiding van de industriezone La Rouge Porte te Halluin, werd bij mij op 16 januari 2004 aangekaart door de stad Menen, via een e-mail over het overmaken van een afschrift van het, in het kader van het openbaar onderzoek door de stad Menen ingediende, bezwaarschrift.

Bij afwezigheid van de bilaterale overlegstructuren om dit te bespreken, werd dit, op mijn vraag, door mijn administratie gesignaleerd aan de administratie Buitenlands Beleid, die de contacten met de regio Nord-Pas-de-Calais coördineert. Ik heb bovendien een brief gericht aan minister-president Somers, met de vraag het bezwaarschrift van de stad Menen over te maken aan de heer Christiaens, de Vlaamse vertegenwoordiger in Noord-Frankrijk. Hij is perfect geplaatst om te bemiddelen en de Vlaamse belangen te verdedigen. Dit werd dezelfde dag ook schriftelijk gemeld aan het college van burgemeester en schepenen van de stad Menen, zodat ook zij wisten dat we de heer Christiaens hebben ingeschakeld.

De minister-president deelde mij mee dat hij de heer Christiaens expliciet de opdracht heeft gegeven om het dossier van de stad Menen bij de Franse autoriteiten te verdedigen. Aan de cel Internationaal Beleid van de afdeling Ruimtelijke Planning van mijn administratie werd gevraagd om de plannen op te vragen. Bovendien werd gevraagd om de plannen inhoudelijk te screenen, om te komen tot een Vlaamse visie op de Franse plannen. Dat moet de heer Christiaens in staat stellen onze belangen te verdedigen.

Op 20 maart 2004 meldde de heer Christiaens aan minister-president Somers dat hij dit dossier effectief zal opvolgen, en dat hij intussen reeds contact had opgenomen met de stad Menen, de intercom-

Van Mechelen

munales Leiedal en WVI, de provincie West-Vlaanderen en Arohm, evenals met Lille Métropole Communauté Urbaine.

Tijdens de door de heer Christiaens gevoerde verkennende gesprekken werd door LMCU toegezegd dat, alvorens een beslissing te nemen inzake de bezwaren van onder meer de stad Menen, de intercommunale Leiedal en de provincie West-Vlaanderen, de Vlaamse betrokkenen zullen worden uitgenodigd voor een gesprek met de heer Daubresse. Hij is de ondervoorzitter van LMCU, en is belast met de planopmaak. Uit de brief van de heer Christiaens konden we opmaken dat ook de heer Mauroy, voorzitter van LMCU, over het dossier zal worden ingelicht.

De heer Christiaens stelt voor om de technische leiding van de te voeren gesprekken over te laten aan de intercommunale Leiedal. Het aan Arohm gevraagde werkdocument zal heel binnenkort klaar zijn. Dit laat toe om een gecoördineerd standpunt in te nemen, voordat een gesprek met Frankrijk wordt gevoerd. Het is immers belangrijk dat alle partijen, de provincie, de intercommunales, de stad Menen en alle betrokkenen, eerst zelf op een lijn zitten, vooraleer we het gesprek aangaan met de Franse autoriteiten.

De bevoegde instantie voor de bestemmingsplannen is de intercommunale LMCU, een intercommunale van 87 gemeenten. In 2002 werd een eerste versie van het Plan Local d'Urbanisme, kort PLU, vastgelegd ter vervanging van het oorspronkelijke Plan d'Occupation des Sols. Het PLU is een uitvoering van de hernieuwde wet Solidarité et Renouvellement Urbains.

De geviseerde uitbreiding van de industriezone La Porte Rouge in Halluin is een onderdeel van een breder intergemeentelijk bestemmingsplan dat deel uitmaakt van het PLU. Het PLU omvat in essentie een stedelijk project met inbegrip van de grote oriëntaties voor het stedelijk beleid en de ruimtelijke ordening. Het verordenend gedeelte van het plan is in feite de tegenhanger van onze RUP's.

Op 1 augustus 2003 werd het project PLU onderworpen aan een adviesprocedure bij de gemeenten en administraties. Volgens Lille Métropole Communauté Urbaine werden de Vlaamse grensgemeenten en intercommunales uitgenodigd om hieraan deel te nemen. Deze consultatieronde liep gedurende drie maanden. Het algemeen openbaar onderzoek werd op 16 januari van dit jaar afgesloten. De bedoeling van de intercommunale is in het tweede semester van dit jaar het PLU definitief te laten vaststellen door de Conseil de Communauté. Daarna krijgt het een verordenende uitwerking.

De stad Menen werd inderdaad zeer laat op de hoogte gebracht van de administratieve consultatie, en kon net op tijd, op 16 januari, een bezwaarschrift indienen. Noch ikzelf – dus de Vlaamse regering –, noch mijn administratie werden op de hoogte gesteld van de opmaak van het PLU. Ook over het strategisch document, het zogenaamde Schéma Directeur de Développement et d'Urbanisme de Lille Métropole, werd niets meegedeeld aan de Vlaamse autoriteiten.

Er is dus een structureel probleem met de gegevensuitwisseling, laat staan dat er bilateraal overleg zou zijn. Het zou al veel zijn, mochten we in kennis worden gesteld van hun plannen, zoals zij in kennis worden gesteld van de onze.

De praktijk van dit PLU staat in schril contrast met de vele toezeggingen van de Franse autoriteiten over een versterkte samenwerking op het vlak van ruimtelijke ordening. Dat is ook gebleken uit de gesprekken met de heer Dewael. Minister-president Somers en minister Van Grembergen zijn in de eerste week van het paasreces in contact getreden met onder anderen de heer Mauroy. Bij zo'n ontmoeting wordt steeds bereidwillig bevestigd dat er overleg zal zijn, maar als het erop aankomt, krijgen we dezelfde situatie als met Wallonië omtrent het CORA-dossier, dat ertoe heeft geleid dat ik sinds twee jaar de werking van het Beneluxoverleg boycot, tot spijt van de adjunct-secretaris-generaal van de Benelux. Ik wil mijn tijd echter niet meer verliezen met zinloos overleg, terwijl we over belangrijke dossiers met een grensoverschrijdende impact niet eens worden geconsulteerd.

Omtrent de uitbreiding van het industrieterrein La Rouge Porte en de daarmee verbonden mogelijke aanleg van een verbindingsweg van La Rouge Porte naar de grenspost, kan ik voorlopig alleen maar vaststellen dat ze de ruimtelijke druk op het omliggende gebied zullen versterken. Als de bedrijvigheid van het industrieterrein La Rouge Porte tot aan de grens wordt uitgebreid, zal de daarmee gepaard gaande dynamiek naar alle waarschijnlijkheid problemen stellen aan de Vlaamse zijde van de grens. Tot op heden zijn daar geen compenserende maatregelen voor genomen.

Op basis van een eerste aanzet tot screening van de plannen door mijn administratie, kan worden ge-

Van Mechelen

steld dat de beoogde toename van de industriële activiteit op het industrieterrein op lokaal niveau een aantal inconveniënten zal opleveren. Ze zal het binnenstedelijk handelsapparaat van de stad Menen functioneel hypothekeren door het realiseren van tal van grootschalige handelszaken. Het is vergelijkbaar met de impact van Wijnegem Shopping Center op de middenstand in een stad als Antwerpen. Dit soort grote handelsvestigingen zal ongetwijfeld een grote impact hebben op een stad als Menen.

Daarnaast leidt die toename tot een verdere verstedelijking buiten de stadskern. Dat staat in schril contrast met wat we in Vlaanderen doen met het Ruimtelijk Structuurplan, met enerzijds stedelijke inbreiding en anderzijds het beschermen van open gebied. Hier zien we integendeel een verstedelijking buiten de stadskern, die onvermijdelijk zal leiden tot bijkomende hinder voor de milieu- en leefkwaliteit van de wijk Barakken en Rekkem-dorp.

Zulke vestigingen leiden ook tot een zware verkeersbelasting, onder meer in de bekende Moeskroenstraat, die vandaag al zwaar belast is. Ten slotte zijn de plannen een verdere aantasting van het laatste stukje agrarisch gebied dat een open zone vormt tussen de beide landsgrenzen en nu eenzijdig vanuit Frankrijk wordt bezet.

Voor wat betreft het gewestelijk aspect, naast de lokale impact, is er vooral discussie over de aansluiting op het wegennetwerk. Er worden twee mogelijkheden open gehouden, namelijk een aansluiting op de N58 in Komen, en het fameuze historische tracé van de zuidelijk gelegen verbinding waarmee de A24 aansluit op de A22 ter hoogte van Tourcoing.

Het is ook belangrijk dat de minister van Openbare Werken en Mobiliteit, die toevallig ook burgemeester van Menen is, dit dossier volgt. Dat zal dan ook gebeuren.

U hebt terecht gesteld dat de Leievallei in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is aangeduid als een structuurbepalend element voor het buitengebied. We zullen daar een groen RUP voor moeten opstellen. De Leie stopt uiteraard niet aan de grens, en het is dan ook jammer dat het niet tot een geïntegreerde visie komt over de Leievallei, die niet alleen een belangrijke potentie heeft door haar natuurwaarde, maar ook cultuurhistorisch een belangrijke rol vervult.

Het is inderdaad betreurenswaardig dat het PLU niet getuigt van een grensoverschrijdende visie. Het verhaal van de lusten en de lasten is hier meer dan ooit waar. Maar ik kan natuurlijk minister Flahaut niet vragen het Belgisch leger in het gelid te brengen voor dit soort dossiers. Naar aanleiding van een bilateraal overleg met Nord-Pas-de-Calais zouden we dringend tot een werkkader moeten komen om dit soort toestanden te vermijden. Dat is ook de opdracht die formeel aan de administratie Buitenlands Beleid werd gegeven.

Op het terrein rekenen we nu vooral op de heer Christiaens die eerstdaags de werkdocumenten van onze administratie zal krijgen met de bedoeling met alle mogelijke middelen tot een overleg te komen, in samenwerking met de intercommunale Leiedal.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw bijzonder uitvoerig antwoord. Het dossier is bij de heer Christiaens in goede handen. De essentie van de zaak is echter de Fransen ervan te overtuigen dat er op het vlak van ruimtelijke ordening, maar ook op andere gebieden, een soort grensoverschrijdende constructie nodig is, naar analogie van het Overlegcomité bij ons, teneinde elkaar te leren kennen en regelmatig op een open manier voor elkaar de dossiers toe te lichten. Daarnaast kan ieder nog steeds op zijn eigen domein in eer en geweten beslissen. Dat lijkt me de juiste houding te zijn, en de volgende Vlaamse regering zou daar een topprioriteit van moeten maken.

Mijnheer de voorzitter, het was wellicht de laatste maal dat ik onder uw voorzitterschap een vraag heb gesteld. Ik dank u voor de correcte manier waarop u in de voorbije vijf jaar bent omgegaan met vragen van de oppositie.

De voorzitter : Dat was slechts mijn plicht.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, en tot de heer Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de toepassing van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen en meer specifiek de toepassing van deze wet in de zaak van de gevraagde verplaatsing van buurtweg nr. 14 te Waasmunster

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, en tot de heer Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de toepassing van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen en meer specifiek de toepassing van deze wet in de zaak van de gevraagde verplaatsing van buurtweg nr. 14 te Waasmunster.

Minister Van Mechelen zal tevens antwoorden namens minister Bossuyt.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de NV Schoonhoudt heeft op 8 mei 1992 aan de gemeente Waasmunster gevraagd om een deel van buurtweg nummer 14 te verleggen zodat op die plaats waterpartijen konden worden aangelegd, een tuinmuur en twee toegangspoorten konden worden gebouwd en een afsluiting kon worden geplaatst. Na een openbaar onderzoek ging de gemeenteraad van de gemeente Waasmunster op dit verzoek in en op 23 juni 1992 besliste het om een definitief gunstig advies te verlenen voor de gedeeltelijke verlegging van de buurtweg.

De bestendige deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen, die, krachtens artikel 28 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen, bevoegd is om te beslissen over een dergelijke vraag tot gedeeltelijke verlegging van een buurtweg, besliste op 8 oktober 1992 om de buurtweg gedeeltelijk te verplaatsen zoals gevraagd door de NV Schoonhoudt. Diverse partijen tekenden tegen deze beslissing beroep aan bij de Vlaamse regering, dit in overeenstemming met het reeds vermelde artikel 28 van de wet van 10 april 1841.

Toenmalig minister Kelchtermans van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden keurde, ondanks de ingediende bezwaren, op 9 maart 1993 de beslissing van de bestendige deputatie goed. Vervolgens verleende het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Waasmunster aan de NV Schoonhoudt een bouwvergunning om op de plaats van de oorspronkelijke buurtweg nummer 14 waterpartijen uit te breiden, een tuinmuur en twee toegangspoorten te bouwen en een afsluiting te plaatsen.

Een van de indieners van de bezwaren, de VZW Durme, diende op 11 juni 1993 tegen het goedkeuringsbesluit van minister Kelchtermans en tegen de afgeleverde bouwvergunning een annulatieverzoek in bij de Raad van State. Procedures bij de Raad van State duren vaak zeer lang. In dit geval was er tien jaar nodig om tot een uitspraak te komen.

Op 16 december 2003 vernietigde de Raad van State zowel het goedkeuringsbesluit van minister Kelchtermans van 9 maart 1993, als de door het college van burgemeester en schepenen van Waasmunster afgeleverde bouwvergunning. De Raad stelde in zijn arrest, met nummer 126.447, dat bij een beslissing tot wijziging van een buurtweg een belangenafweging moet gebeuren waarbij de bevoegde overheid, in casu de bestendige deputatie 'in de eerste plaats het openbaar belang op het oog dient te hebben'.

Dit is de logica zelf. Een buurtweg is immers een publiek goed dat in het algemeen belang wettelijk wordt beschermd en ter beschikking staat van heel de bevolking. In uitvoering van de wetgeving over de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen moet uit de tekst van de beslissing tot wijziging zelf blijken dat de bestendige deputatie die belangenafweging heeft gemaakt.

Verder stelde de Raad 'dat aan het Vlaams Gewest alleen een goedkeuringstoezicht toekomt, dat het op grond daarvan de beslissing van de bestendige deputatie slechts kan goedkeuren of niet goedkeuren, dat het die beslissing niet mag corrigeren of aanvullen, dat het dan ook niet zou vermogen het eventueel gebrek aan een behoorlijke belangenafweging door de bevoegde overheid goed te maken in het goedkeuringsbesluit, dat bijgevolg geen acht hoeft te worden geslagen op de belangenafweging waartoe het Vlaams Gewest daarin zelf is overgegaan, in de plaats van de bevoegde overheid'.

Na die principiële bemerkingen over de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen, onderzocht de Raad van State de motivering die de gemeenteraad had gegeven aan zijn positief advies en de bestendige deputatie aan haar beslissing tot wijziging van de buurtweg. De Raad erkende daarbij principieel dat een buurtweg van algemeen belang kan zijn, niet alleen omwille van zijn belang als verbindingsweg,

Bex

maar ook omwille 'van het belang van het algemeen om als vanouds van het landschappelijk schoon te kunnen blijven genieten'. De Raad beschouwde het feit dat door de voorgestelde wijziging van de buurtweg 'het omliggende agrarische gebied aan de openbare landschapsbeleving wordt onttrokken' als een inbreuk op het algemeen belang dat in het kader van belangenafweging 'algemeen belang versus particulier belang' noch door de gemeenteraad, noch door de bestendige deputatie deugdelijk werd verantwoord. De Raad van State vernietigde dan ook het goedkeuringsbesluit van minister Kelchtermans van 9 maart 1993 alsook de aan de NV Schoonhoudt afgeleverde bouwvergunning omdat er werken werden toegestaan op een buurtweg 'waardoor afbreuk werd gedaan aan zijn bestemming tot het gebruik van allen, die hij als openbare weg heeft'.

Vervolgens verscheen eind februari, begin maart van dit jaar in de pers het bericht dat u, ingevolge de vernietiging van de beslissing van minister Kelchtermans, een nieuwe beslissing had genomen waarbij de beslissing van de bestendige deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 8 oktober 1992 tot gedeeltelijke verplaatsing van buurtweg 14 te Waasmunster formeel niet wordt goedgekeurd. U zou echter – volgens de pers – daarnaast ook formeel aan de bestendige deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen hebben gevraagd om het dossier opnieuw te onderzoeken en in deze zaak een nieuwe beslissing te nemen.

Dit is merkwaardig en wel om twee redenen. Ten eerste stelde de Raad van State terecht in zijn arrest dat de vernietiging van de goedkeuringsbeslissing van minister Kelchtermans van 9 maart 1993 tot gevolg heeft dat in rechte geen rekening kan worden gehouden met de afschaffing van de buurtweg. Juridisch bestaat de buurtweg dus nog, ook al is hij inmiddels op onwettige wijze verdwenen. De vernietiging van het goedkeuringsbesluit heeft verder tot gevolg dat de Vlaamse regering zich opnieuw moet uitspreken over de goedkeuring van het besluit van de bestendige deputatie. Hierbij moet de Vlaamse regering zich echter verplicht richten naar de met gezag van gewijsde beklede overwegingen van het arrest van de Raad van State. Ik verwijs naar het principesarrest van de Raad van State nummer 83.411 van 9 november 1999 inzake De Braekeleer. Concreet had de Vlaamse regering dus geen andere keuze dan de beslissing van de bestendige deputatie niet goed te keuren wegens een 'ondeugdelijk' gemaakte belangenafweging.

Wat de situatie van de bestendige deputatie betreft na de vernietiging van de goedkeuringsbeslissing van de Vlaamse regering als toezichthoudende overheid, stelde de Raad van State reeds vroeger, meer bepaald in het reeds vermelde principesarrest nummer 83.411 van 9 november 1999 inzake De Braekeleer, dat, vermits de beslissing van de bestendige deputatie zelf niet voor de Raad van State werd aangevochten, noch door de Raad vernietigd werd, de vernietiging van de goedkeuringsbeslissing van de Vlaamse regering voor de bestendige deputatie, 'wier beslissing niet bestreden is zodat zij alsnog in het rechtsverkeer aanwezig blijft, de aanzet kan vormen om op eigen initiatief de zaak te heroverwegen'.

Volgens dit arrest is de bestendige deputatie dus niet verplicht dit te doen. Het behoort blijkbaar tot de discretionaire bevoegdheid van de bestendige deputatie om te beoordelen of al dan niet een nieuwe beslissing moet worden genomen. Als minister Van Mechelen inderdaad aan de bestendige deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen heeft gevraagd om het dossier opnieuw te onderzoeken en een nieuwe beslissing te formuleren, dan gaat hij een stap verder dan het loutere goedkeuringstoezicht dat de Vlaamse regering heeft krachtens artikel 28 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen. Dit goedkeuringstoezicht beperkt zich tot het goed- of afkeuren van de aangevochten beslissing en niets meer. Bovendien zou dit mijns inziens een inmenging in de bevoegdheid van de bestendige deputatie betekenen.

Ten tweede is in artikel 28 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen nog steeds sprake van een 'beroep bij de Koning'. In het reeds geciteerde arrest nummer 83.411 van 9 november 1999 inzake De Braekeleer stelde de Raad van State dat met 'de Koning' in artikel 28 , met toepassing van artikel 6, X, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen de gewestregering wordt bedoeld. Artikel 6, X, 1°, van de bijzondere wet verwijst naar de gewestelijke bevoegdheid inzake de wegen en hun aanhorigheden.

Krachtens artikel 8 van het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 2003 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering is minister Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, bevoegd om in deze zaak te beslissen. Daar waar minister Kelchtermans in 1993 zowel bevoegd was voor Ruimtelijke Ordening als voor Openbare Werken, zijn deze bevoegdheden nu verdeeld over twee verschillende ministers. Tenzij ik mij vergis, is dus de minister van Mobiliteit en Openbare Werken be-

Bex

voegd voor de toepassing van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen en niet de minister van Ruimtelijke Ordening. Ik zou hierover graag enige verduidelijking krijgen.

Mijnheer de minister, is het juist, zoals in de pers werd gesteld, dat u niet enkel de beslissing van de bestendige deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 8 oktober 1992 niet hebt goedgekeurd, waarbij de buurtweg nummer 14 te Waasmunster gedeeltelijk wordt verplaatst, maar ook formeel aan die bestendige deputatie hebt gevraagd om het dossier opnieuw te onderzoeken en een nieuwe beslissing te formuleren ? Zo ja, op basis van welke bevoegdheid handelde u dan ? Is dit geen inbreuk op het beperkte goedkeuringstoezicht van de Vlaamse regering enerzijds en de discretionaire bevoegdheid van de bestendige deputatie anderzijds, zoals bepaald in de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen ?

Wat vindt u van het feit dat uw initiatief door de gemeente Waasmunster werd aangegrepen om te weigeren de sedert bijna 11 jaar onwettig afgesloten buurtweg 14 terug open te stellen voor het publiek ? Ondertussen heeft de gemeenteraad de beslissing genomen om negatief te adviseren over de toekomstige procedure voor de verplaatsing of afschaffing van de buurtweg.

Mijnheer de minister, is dit een aangelegenheid voor de minister van Ruimtelijke Ordening of voor de minister van Mobiliteit en Openbare Werken ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, het is goed om eerst het inhoudelijke aspect te behandelen, om daarna in te gaan op het bevoegdheidsaspect.

Op 17 februari 2004 heb ik een besluit genomen in de zaak van de gedeeltelijke verplaatsing van buurtweg nummer 14 te Waasmunster. Dit besluit werd me op 12 februari voorgelegd door de directeur-generaal.

In de overwegingen van dit ministerieel besluit werd verwezen naar de relevante wettelijke bepalingen, en naar het arrest nr. 126.447 van 16 december 2003 van de Raad van State. Het is jammer dat we voor dit soort zaken 10 jaar moeten wachten op een uitspraak van de Raad van State, met rechtsonduidelijkheid voor alle partijen als gevolg.

In het beschikkend gedeelte van het besluit staat : ‘Artikel 1. Het besluit van de provinciale bestendige deputatie van Oost-Vlaanderen van 8 oktober 1992 tot gedeeltelijke verplaatsing van de buurtweg nummer 14 te Waasmunster wordt van goedkeuring onthouden. Artikel 2. Het dossier moet heroverwogen worden door de bestendige deputatie.’

Het ministerieel besluit werd op 20 februari betekend aan de bestendige deputatie en de gemeente Waasmunster. Ook de VZW Durme en de lokale afdeling van de Gezinsbond, die destijds beroep hadden aangetekend tegen de beslissing van de bestendige deputatie, zijn schriftelijk in kennis gesteld van het besluit.

De betekening aan de bestendige deputatie omvat louter een kennisgeving van het besluit, dat als bijlage bij de brief werd gevoegd. Een formeel verzoek aan de deputatie om het dossier opnieuw te onderzoeken, teneinde in deze zaak een nieuwe beslissing te nemen, kan dus enkel betrekking hebben op het beschikkend gedeelte van het besluit.

Na de betekening van het ministerieel besluit werd mijn administratie gecontacteerd door een vertegenwoordiger van de VZW Durme, die een mogelijk probleem zag in de formulering van artikel 2 van het ministerieel besluit. Het is de discussie of in dat artikel al dan niet kan staan dat de deputatie het dossier ‘moet’ heroverwegen. Er had volgens de VZW Durme moeten staan dat de deputatie het dossier ‘kan’ heroverwegen. De VZW Durme leidde dat af uit het ‘arrest -De Braekeleer' van de Raad van State. Volgens mij is de formulering van het beschikkend gedeelte geenszins strijdig met de standpunten van de Raad van State in het ‘arrest-De Braekeleer'. Bovendien is de discussie over de werkwoorden moeten en kunnen eerder theoretisch van aard, en bijgevolg weinig relevant voor de afhandeling van de zaak.

Het ‘arrest-De Braekeleer' had een analoge juridische situatie tot gevolg als het arrest van de Raad van State inzake buurtweg 14 te Waasmunster. De Raad vernietigt een ministerieel goedkeuringsbesluit van een beslissing van de bestendige deputatie. De beslissing van de bestendige deputatie wordt door de Raad niet vernietigd, en blijft dus formeel in het rechtsverkeer aanwezig, maar is onwerkzaam. De Raad stelt dat dergelijke situatie voor de deputatie de aanzet kan vormen om op eigen initiatief de zaak te heroverwegen.

Ik heb, ingevolge het arrest van de Raad van State, het besluit geherformuleerd. Ik stel dat het besluit de goedkeuring onthoudt, en verwijs het dossier

Van Mechelen

opnieuw naar de bestendige deputatie, om tot heroverweging over te gaan.

In het besluit staat 'moet', maar ook 'kan' was mogelijk. Het is niet mijn bedoeling me te bemoeien met de discretionaire bevoegdheid van de bestendige deputatie. Ik zal geen regeringscommissaris naar Oost-Vlaanderen sturen als de provincie dit naast zich neerlegt. Ik laat het aan hun wijsheid en politieke verantwoordelijkheid over.

Het is een zeer ambigue situatie, waarvan niemand beter wordt. Ik denk dat het verstandig is dat de deputatie haar verantwoordelijkheid neemt, en probeert zo spoedig mogelijk de zaak uit te klaren. Dit is de enige manier van behoorlijk bestuur : ofwel bevestigt de deputatie haar standpunt, ofwel neemt zij een nieuw standpunt in. Het zou getuigen van behoorlijk bestuur als dit snel gebeurt.

Zowel de gemeenteraadsbeslissing, waarin de verlegging van de buurtweg gunstig wordt geadviseerd, als de deputatiebeslissing tot verlegging van de buurtweg, zijn onwerkzaam. In die context is de formulering van artikel 2 van het besluit een terechte aansporing om tot actie over te gaan. De knoop moet nu worden doorgehakt.

Door mijn optreden en dat van mijn administratie hebben we gezorgd voor een snelle en correcte opvolging van het arrest van 16 december 2003. Gelet op de gevoeligheid van het dossier hebben we de stap gezet die we meenden te moeten zetten om uit de impasse te raken.

In haar contact met mijn administratie argumenteerde de VZW Durme dat de gemeente Waasmunster zich nu kan 'wegstoppen' achter de formulering van artikel 2 van het ministerieel besluit, omdat de gemeente kan zeggen dat ze wacht op een uitspraak van de deputatie. Ook de gemeente kan in dit dossier echter haar volle verantwoordelijkheid nemen. Het lijkt me een onzinnige discussie zonder enige feitelijke of juridische relevantie. De Raad van State heeft de gemeenteraadsbeslissing en de beslissing van de deputatie uit 1992 inzake het verleggen van de buurtweg niet vernietigd. Beide beslissingen zijn dus, zoals reeds werd gesteld, formeel gezien, nog in de rechtsorde aanwezig. Wel is het nodig dat er een stap wordt gezet en dat men zijn verantwoordelijkheid neemt.

Indien men toch een nieuwe beslissing zou willen nemen waarbij een verlegging wordt overwogen, kan dit naar mijn aanvoelen enkel na een nieuw openbaar onderzoek. Het lijkt me gek om vandaag een beslissing te nemen waarbij men zich steunt op een openbaar onderzoek van meer dan 10 jaar geleden.

Mijnheer Bex, uw tweede vraag ging over de bevoegdheidsverdeling. Het klopt dat toenmalig minister Kelchtermans het besluit had genomen. Hij had het voordeel dat hij zowel minister van Openbare Werken als van Ruimtelijke Ordening was. De afweging over wie nu bevoegd was, stelde zich dus niet. Nu hebben beide departementen een andere verantwoordelijke minister.

In tegenstelling tot wat in de vraag wordt gesteld, is er weinig merkwaardigs aan het feit dat het ministerieel besluit over de zaak van buurtweg 14 in Waasmunster mijn handtekening draagt en niet die van minister Bossuyt. Alle besluiten over beroepen inzake voetwegen genomen tijdens de huidige legislatuur – die inmiddels toch al ruim viereneenhalf jaar loopt – werden immers door mij ondertekend.

In de vraag wordt verwezen naar artikel 6, paragraaf 1, X, 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, waarbij de bevoegdheid inzake 'de wegen en hun aanhorigheden' wordt toegewezen aan de gewesten. In de bijzondere wet wordt echter ook de bevoegdheid inzake de ruimtelijke ordening naar voren geschoven, meer in het bijzonder betreffende de rooiplannen van de gemeentewegen. De vraag is dus of het onder het ene of het andere valt. Tijdens deze legislatuur heb ik telkens op voorstel van de administratie Ruimtelijke Ordening, de beslissing genomen en ondertekend. Zoals u weet, gaan we grondig te werk. Uw overweging dat buurtwegen maximaal moeten worden beschermd, wordt door ons bijgetreden. We springen omzichtig om met de vraag of een buurtweg mag worden verlegd. Dat geldt zeker bij de vraag tot afschaffing.

In de toekomst zou het goed zijn dit aspect bijkomend te expliciteren in het bevoegdheidsbesluit, dat de bevoegdheden van de regeringsploeg regelt. In feite is dit niet relevant voor de praktische afwikkeling van de zaak van de buurtweg 14 in Waasmunster. Het voornaamste is dat de verantwoordelijkheid wordt genomen, dat het dossier een juridische afwikkeling krijgt, en dat er met gezond verstand en redelijkheid een oplossing wordt gevonden.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Zowel de gemeente

Bex

Waasmunster als de bestendige deputatie en de betrokken VZW zullen er gebruik van kunnen maken.

Bij het begin van deze legislatuur heb ik met u een discussie gevoerd over de voetwegen. De laatste vraag die tijdens deze regeerperiode aan u wordt gesteld, gaat opnieuw over voetwegen. Indien u na de verkiezingen opnieuw minister van Ruimtelijke Ordening wordt, zult u te maken krijgen met het voorstel dat ik hierover heb neergelegd. Het probleem is toe aan een vernieuwde aanpak.

Namens de commissie dank ik u voor de goede samenwerking. Wat mij betreft, kan ik u zeggen dat ik heel wat goede ervaringen met u heb gehad.

De voorzitter : Mijnheer Bex, uw eindconclusie maakt het mij gemakkelijk om ook mijn waardering en dank uit te spreken aan minister Van Mechelen en de medewerkers voor de respectvolle wijze waarop wij hebben kunnen samenwerken. Alle engagementen werden steeds nagekomen.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, het is niet gebruikelijk dat de regering het laatste woord heeft. Ik ben samen met u verkozen in 1987. In tegenstelling tot u is het mijn ambitie om na de verkiezingen nog een beetje door te gaan. Tijdens de afgelopen 17 jaar hebben we goed kunnen samenwerken. We zullen elkaar ongetwijfeld nog tegenkomen op aangenamere plaatsen. Veel succes.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.07 uur.*